

2.1 Vytauto laiškas Šventosios Romos imperijos imperatoriui Zigmantui

1. Perskaitykite Dariaus Kuolio teksto ištrauką apie Vytauto rašytus laiškus, jų reikšmę ir įtaką politinei Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės raidai.

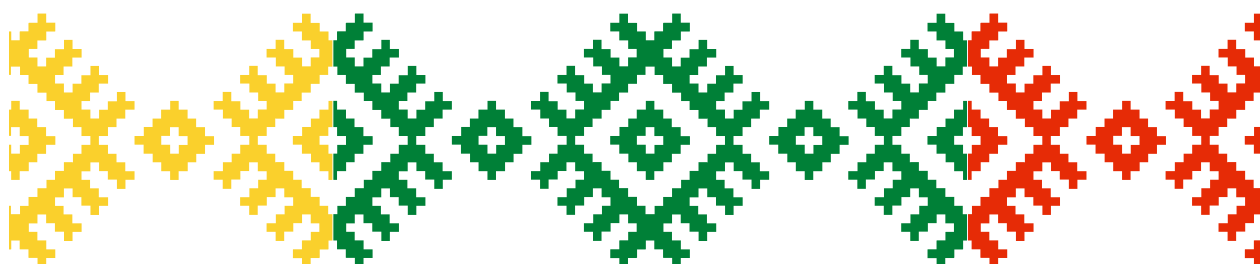
Didysis Lietuvos kunigaikštis Vytautas
(1350-1430)

A. Didysis Lietuvos kunigaikštis Vytautas yra palikęs daug įvairaus pobūdžio raštų: laiškų, privilegijų, dovanojimo aktų, krašto įstatymų. Lenkų istorikai yra parengę ir išleidę daugiau kaip 450 Vytauto laiškų, raštų lotynų, vokiečių, rusėnų kalbomis. Lietuvių mokslininkai vos kelis laiškus yra išvertę ir paskelbę lietuviškai.

Vytauto diktuoti, o raštininkų įvairiomis kalbomis rašyti valdovo laišakai atitiko standartinį to meto Vakarų monarchų laiškų stilių, bet kartu atspindėjo ir emocingą paties Vytauto asmenybę. Juose ambicingas Lietuvos valdovas dėsto savo politines idėjas, gina asmeninius ir Lietuvos valstybės interesus. Laiškuose Vytautas atsiskleidžia kaip sumanus tarptautinis politikas, susirūpinęs ne tik Lietuvos, bet ir pusbrolio Jogailos valdomos Lenkijos Karalystės, visos krikščioniškos Europos likimu.

Ypač įdomus 1420 m. rašytas Vytauto laiškas Šventosios Romos imperatoriui Zigmantui. Jame, gindamas Lietuvos valstybės teisę į Žemaitiją, Vytautas pirmąkart išdėsto ne tik politinius, istorinius, bet ir kalbinius, etninius argumentus.

Pagal Darių Kuolį „Vytauto laišakai“

2.1 Vytauto laiškas Šventosios Romos imperijos imperatoriui Zigmantui

2. Perskaitykite ištrauką iš Didžiojo Kunigaikščio Vytauto laiško Šventosios Romos imperijos imperatoriui Zigmantui.

1420 kovo 11

B. <...> Nežinome, dėl kieno nuopelnų ar kaltės buvo paskelbtas toks sprendimas arba kuo mes taip nusikaltome Jūsų Šviesybei, kad Jūsų Šviesybė pelnytai nusiteikėte prieš mus, visur sudarydamas mūsų pusei sunkumų. Juk pirmiausia Jūs padarėte ir paskelbėte sprendimą dėl Žemaičių žemės, kuri yra mūsų paveldėjimas ir mūsų tėvonija iš teisėtos prosenelių bei senelių įpėdinystės. Ją ir dabar nuosavybėje turime, ji dabar yra ir visada buvo viena ir ta pati Lietuvos žemė, nes yra viena kalba ir tie patys gyventojai. Bet kadangi Žemaičių žemė yra žemiau negu Lietuvos žemė, todėl ir vadinam Žemaitija, nes taip lietuviškai yra vadinama žemesnė žemė, o žemaičiai Lietuvą vadina Aukštaitija, t. y., iš Žemaičių žiūrint, aukštesnė žemė. Taip pat Žemaitijos žmonės nuo senų laikų save vadino lietuviais ir niekada žemaičiais, ir dėl tokio tapatumo savo rašte mes nerašome [atskirai] apie Žemaitiją, nes viskas yra viena, vienas kraštas ir tie patys gyventojai. <...>

„Baltų religijos ir mitologijos šaltiniai, t. 1: Nuo seniausių laikų iki XV amžiaus pabaigos“

3. Remdamiesi A ir B tekstais, atsakykite į klausimus:

1. Kuriomis kalbomis Vytautas rašė laiškus? (A)
2. Ką dar be Vakarų monarchų laiškų stiliaus atspindėjo Vytauto laišakai? (A)
3. Kaip Vytautas, rašydamas laiškus, atsiskleidžia kaip asmenybė? (A)
4. Kokiais argumentais Vytautas gina Lietuvos žemių vieningumą? (B)
5. Kalbėkite. Ką prisimenate apie Vytauto valdymo laikus iš istorijos pamokų?

